

وحیدعظیم‌بیا

دبیر گروه اقتصاد

توسعه صنعتی است که می‌تواند همیش صنعتی را برای کشور فراهم کند و تمامی حمایت‌های دولت را در قالب ارزآوری و تجارت بیشتر محصولات صنعتی با ارزش افزوده بالاتر به کشور بازگرداند و در این جهت تقویت نظام هدفمند حمایتی و مشوق‌های مالیاتی در جهت افزایش بومی‌سازی فناوری یک قدم اصلاحی در برنامه هفتم توسعه بوده‌است. در صفحه پیش‌روبه بررسی این موضوع پرداخته‌ایم.

توسعه صنعتی با تقویت اعتبار مالیاتی در برنامه هفتم توسعه

با تغییرات مهم مجلس در برنامه هفتم توسعه و اصلاح سازوکار تأمین مالی بومی‌سازی فناوری در این برنامه توسعه‌ای، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه در طول سال‌های اجرای آن گویس‌تر است. اقتصاد دانش‌بنیان و محوری‌ترین و کلیدی‌ترین سیاست‌های توسعه‌ای در جهت ترغیب سرمایه‌گذاران صنعتی در بخش تحقیق و توسعه و تکمیل زنجیره ارزش تبدیل خواهد شد که نوید یک جهش بزرگ صنعتی **ب**سا ورود فناوری و تکنولوژی به صنعت نیمه‌خام فروش کشور را خواهد داد. ■■■

زنجیره ارزش مفهومی است که مجموعه فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود که از طریق آنها یک محصول یا خدمت ایجاد و به بازار عرضه می‌شود. همه چیز از تحقیق و توسعه گرفته تا تولید، بازاریابی و توزیع را در بر می‌گیرد. توسعه یک زنجیره ارزش قوی و کارآمد برای رقابتی ماندن صنایع در اقتصاد جهانی امروز بسیار مهم است. در همین زمینه مهم‌ترین سیاست دولت‌ها در زمینه اصلاح و توسعه فرآیند بومی‌سازی فناوری صنعتی، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه است که نگاه ویژه‌ای در این زمینه در برنامه هفتم توسعه وجود دارد.

توسعه (R&D) جزء حیاتی زنجیره ارزش است. این شامل ایجاد و بهبود محصولات، فرآیندها و فناوری‌هاست. فعالیت‌های تحقیق و توسعه صنایع را قادر می‌سازد تا نوآوری کرده و خود را از رقبا متمایز کنند. با این حال، تحقیق و توسعه می‌تواند یک تلاش پرهزینه و پرخطر باشد و به سرمایه‌گذاری قابل توجهی در تجهیزات، امکانات و پرسنل نیاز دارد.

برای تقویت صنایع به سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه و ارتقای مشوق فناوری، دولت‌ها در سراسر جهان اعتبارات مالیاتی تحقیق و توسعه را اجزا کرده‌اند. این اعتبارات تخفیف یا مشوق‌های مالیاتی را برای مشارکی که در فعالیت‌های تحقیق و توسعه شرکت می‌کنند، فراهم می‌کند. با کاهش بار مالی مرتبط با تحقیق و توسعه، اعتبارات مالیاتی، صنایع را تشویق می‌کند تا منابع بیشتری را به تحقیق و توسعه اختصاص دهند.

اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه مهم‌ترین عامل سرمایه‌گذاری صنعتی در توسعه فناوری محسوب می‌شود. این به عنوان یک ابزار قدرتمند برای دولت‌ها عمل می‌کند تا منابع را به سمت توسعه زنجیره ارزش هدایت کند. با کاهش هزینه‌های مرتبط با تحقیق و توسعه، اعتبار مالیاتی به صنایع این امکان را می‌دهد که اولویت‌بندی و سرمایه‌گذاری در پیشرفت‌های تکنولوژیکی داشته باشند. این به نوبه خود منجر به افزایش نوآوری، بهبود بهره‌وری و افزایش رقابت می‌شود.

صنایع بزرگ نقش بسزایی در رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال دارند، با تبدیل شدن به صنایع دانش‌بنیان، آنها می‌توانند در یک چشم‌انداز فناوری که به سرعت در حال تغییر است، مرتبط باقی بمانند. اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه با ارائه منابعی حیاتی از بودجه برای توسعه فناوری به حمایت از این گذار کمک می‌کند. صنایع بزرگ را قادر می‌سازد در تحقیق و آزمایش، توسعه نمونه اولیه و آزمایش فناوری‌های جدید سرمایه‌گذاری کنند.

علاوه بر این، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه، فضای بازار مطلوبی را برای شرکت‌های فناوری دانش‌بنیان ایجاد می‌کند. این شرکت‌ها برای توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌ها و محصولات جدید به شدت به تحقیق و توسعه متکی هستند. با کاهش هزینه‌های مرتبط با تحقیق و توسعه، اعتبار مالیاتی شرکت‌های فناوری دانش‌بنیان را قادر می‌سازد تا منابع بیشتری را به سمت نوآوری و توسعه محصول تخصصی دهند. این امر منجر به ایجاد فناوری‌های جدید و بهبود یافته، رشد اقتصادی و ایجاد شغل می‌شود.

از همین رو با تغییرات مهم مجلس در برنامه هفتم توسعه و اصلاح سازوکار تأمین مالی بومی‌سازی فناوری در این برنامه توسعه‌ای، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه در طول سال‌های اجرای برنامه هفتم توسعه به یکی از محوری‌ترین و کلیدی‌ترین سیاست‌های توسعه‌ای در جهت ترغیب سرمایه‌گذاری صنعتی در بخش تحقیق و توسعه و تکمیل زنجیره ارزش تبدیل خواهد شد که نوید یک جهش بزرگ صنعتی با ورود فناوری و تکنولوژی به صنعت نیمه‌خام فروش کشور را خواهد داد.

یکی از نقاط ابهام لایحه برنامه هفتم توسعه ارسال دولت به مجلس، مسئله حذف کلی مشوق‌های مالیاتی بود؛ موضوعی که بیشتر از همه، بخش مولد و از همه مهم‌تر اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان و نظامات حمایتی دولت از شرکت‌های دانش‌بنیان را با تهدید مواجه می‌کرد و سبب می‌شد مجلس نسبت به آن واکنش نشان دهد که پند جنجالی مورد بحث در بند «ث» ماده ۲۷ لایحه برنامه هفتم توسعه در مجلس و کمیسیون تلفیق برنامه هفتم اصلاح و قرار بر این شده نه تنها مشوق‌های مالیاتی به صورت کلی و بدون هیچ برنامه‌ای حذف نشوند، بلکه دولت طی یک لایحه ایندما مشوق‌های مالیاتی بخش مولد را که ضامن رشد اقتصادی کشور است، تقویت و سپس برای حذف دیگر مشوق‌های غیرضرور نیز با تشخیص مجلس اقدام کند. این مصوبه کمیسیون تلفیق، سبب خواهد شد سازمان برنامه و بودجه دیگر با تفکر در آمدزایی بیشتر به حذف مشوق‌های مهم و هدفمند تولیدی کشور اقدام نکند و در عوض مشوق‌های مهم مالیاتی هدفمند را در جهت رشد اقتصادی و بهره‌وری در اقتصاد تقویت کند. ■■■

مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی برنامه هفتم توسعه در اقدامی در بند «ج» ماده ۹۹ قانون برنامه هفتم توسعه خروجی کمیسیون تلفیق مصوب کرده است «معافیت‌ها و اعتبار مالیاتی موضوع قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹ و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱ در طول برنامه، مشمول کاهش نرخ مالیاتی نمی‌شود.» این مصوبه بدان معناست که در طول برنامه هفتم توسعه، تمامی مشوق‌های حمایتی و مالیاتی هدفمند مرتبط با اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان نه تنها حذف نمی‌شوند، بلکه با مصوبه اخیر در ماده ۲۷ قانون برنامه هفتم نیز جزو مشوق‌های مالیاتی هدفمند تولید محاسبه خواهد شد و باید تقویت شود. بدین ترتیب نه تنها خطر حذف مشوق‌های مالیاتی هدفمند و کلیدی اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان بر طرف شده است، بلکه در قوانین دیگر موازی نیز نمی‌تواند این معافیت‌ها و اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه مصوب قانون جهش تولید دانش‌بنیان را حذف کند.

مهم‌ترین و شاید کلیدی‌ترین مشوق مالیاتی با هدف توسعه فناوری و بومی‌سازی فناوری و تجهیزات گلوگاهی و راهبردی صنعتی، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه مصوب قانون جهش تولید دانش‌بنیان بوده است که علاوه بر نقش‌پذیری جدید اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان و شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان متولی اصلی تحقیق و توسعه صنعتی، بازار بزرگی نیز در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار خواهد داد که علاوه بر تحول بزرگ صنعتی در زمینه بومی‌سازی دولت به مجلس، مسئله حذف کلی مشوق‌های مالیاتی بود؛ موضوعی که بیشتر از همه، بخش مولد و از همه مهم‌تر اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان و نظامات حمایتی دولت از شرکت‌های دانش‌بنیان را با تهدید مواجه می‌کرد و سبب می‌شد مجلس نسبت به آن واکنش نشان دهد که پند جنجالی مورد بحث در بند «ث» ماده ۲۷ لایحه برنامه هفتم توسعه در مجلس و کمیسیون تلفیق برنامه هفتم اصلاح و قرار بر این شده نه تنها مشوق‌های مالیاتی به صورت کلی و بدون هیچ برنامه‌ای حذف نشوند، بلکه دولت طی یک لایحه ایندما مشوق‌های مالیاتی بخش مولد را که ضامن رشد اقتصادی کشور است، تقویت و سپس برای حذف دیگر مشوق‌های غیرضرور نیز با تشخیص مجلس اقدام کند. این مصوبه کمیسیون تلفیق، سبب خواهد شد سازمان برنامه و بودجه دیگر با تفکر در آمدزایی بیشتر به حذف مشوق‌های مهم و هدفمند تولیدی کشور اقدام نکند و در عوض مشوق‌های مهم مالیاتی هدفمند را در جهت رشد اقتصادی و بهره‌وری در اقتصاد تقویت کند. ■■■

مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی برنامه هفتم توسعه در اقدامی در بند «ج» ماده ۹۹ قانون برنامه هفتم توسعه خروجی کمیسیون تلفیق مصوب کرده است «معافیت‌ها و اعتبار مالیاتی موضوع قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹ و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱ در طول برنامه، مشمول کاهش نرخ مالیاتی نمی‌شود.» این مصوبه بدان معناست که در طول برنامه هفتم توسعه، تمامی مشوق‌های حمایتی و مالیاتی هدفمند مرتبط با اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان نه تنها حذف نمی‌شوند، بلکه با مصوبه اخیر در ماده ۲۷ قانون برنامه هفتم نیز جزو مشوق‌های مالیاتی هدفمند تولید محاسبه خواهد شد و باید تقویت شود. بدین ترتیب نه تنها خطر حذف مشوق‌های مالیاتی هدفمند و کلیدی اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان بر طرف شده است، بلکه در قوانین دیگر موازی نیز نمی‌تواند این معافیت‌ها و اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه مصوب قانون جهش تولید دانش‌بنیان را حذف کند.

مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با اشاره به این موضوع که یکی از خلأهای کشورمان تحقیق و توسعه است، تصریح کرد: اگر نیم‌نگاهی به کشورهای توسعه یافته داشته باشیم می‌بینیم ارزش زیادی برای پژوهش قائل

اقتصادسازی

سرویس اقتصادی ۶۰-۸۸۵۳۳

«جوان» ریل‌گذاری برنامه هفتم را برای نقش‌پذیری زیست‌بوم اقتصاد دانش‌بنیان بررسی می‌کند

مشوق‌های رشد اقتصادی در برنامه هفتم ابقا و تقویت می‌شود

تحولات بخش علم و فناوری در برنامه هفتم توسعه بستری برای تقویت نظام هدفمند حمایتی و مشوق‌های مالیاتی در جهت افزایش بومی‌سازی فناوری عنوان شده است

تجهیزات و فناوری‌های گلوگاهی، به تکمیل زنجیره ارزش صنایع و جلوگیری از خام‌فروشی صنعتی نیز منتج خواهد شد.

در ادامه پیرامون اهمیت این اقدام اصلاحی و تحول

مهم در برنامه هفتم توسعه با سه نفر از کارشناسان

حوزه علم و فناوری به گفت‌وگو پرداختیم.

■ **مشوق‌های هدفمند رشد اقتصادی به نفع کشور است**

رضا وفايي يگانه، سرپرست معاونت اقتصادی و کسب و کار اتاق تعاون ایران با اشاره به این موضوع که ما نباید در مباحث مالیاتی نگاه کوتاه مدت داشته باشیم به «جوان» می‌گوید: «برخی مسئولان نگاه کوتاه مدت به موضوع مالیات دارند و فقط درآمدهای سالانه را می‌بینند. اما زمانی که ما به دنبال افزایش ظرفیت تولید در کشور هستیم، در این شرایط ممکن است بر اثر اعمال سیاست‌های حمایت از تولیدکنندگان،

حمایت‌جدی از صنایع بریزد.د. تحقیق و توسعه مبنای رشد صنعتی است و باید مورد توجه قرار گیرد. اعتبار مالیاتی نسبت به معافیت مالیاتی هدفمندی بیشتری دارد، زیرا در این روش تنها آن دسته از هزینه‌ها که در زمینه تحقیق و توسعه صرف شده باشند، مشمول اعتبار مالیاتی می‌شوند. به این ترتیب، قانون مورد بحث، ما را بیشتر به هدف خود مینوی بر گسترش تحقیق و توسعه در صنایع نزدیک می‌کند.»

وی ادامه می‌دهد: «تولید محصولات با ارزش افزوده بالا با شعار تحقق پیدا نمی‌کند. باید حمایت‌های عملی و جدی از صنایع در حوزه تحقیق و توسعه به عمل بیاوریم تا زمینه برای رشد صنعتی کشور مهیا شده است. به این معنا در برنامه هفتم توسعه مالیات را از سیاست‌های مالی جدا کردیم. در حالی که مالیات، نرخ مالیات و پایه‌های مالیاتی ابزاری برای سیاست‌گذاری‌های مالی هستند. به طور مثال، اگر دولت می‌خواهد صنایع خام‌فروشی

تصویرسازی: حسین کشککار/جوان

تحقیق و توسعه سوق دهد و اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه نیز باید در طول سال‌های اجرای برنامه تقویت و حمایت شود.»

■ **اقدام کلیدی در حفظ و تثبیت اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه**

محردادصادق سالم، کارشناس حوزه علم و فناوری در رابطه با جایگاه تحقیق و توسعه و اهمیت برنامه هفتم توسعه در تحقق این جایگاه مهم به «جوان» می‌گوید: «در یک دهه گذشته «اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه هزینه محور» به اصلی‌ترین ابزار حمایتی مالیاتی از تحقیق و توسعه پنگاه‌های اقتصادی در بسیاری از کشورهای توسعه یافته تبدیل شده است. به این معنا که مشوق‌های مالیاتی هزینه محور بر اساس میزان هزینه‌های مربوط به فعالیت‌های تحقیق و توسعه شرکت‌ها محاسبه می‌شود. با توجه به لزوم ورود فناوری به صنایع در کشورمان، سیاست اعتبار مالیاتی

با معافیت مالیاتی است. در معافیت مالیاتی، امکان هزینه‌کردن برای تحقیق و توسعه و هدایت این حمایت‌ها به سمت ایجاد ارزش افزوده وجود ندارد اما در بخش اعتبار مالیاتی، این موضوع هدفمند برای مصارف تحقیق و توسعه مورد استفاده قرار خواهد گرفت. به کارگیری اعتبار مالیاتی به‌عنوان ابزار سیاست فناوری و نوآوری می‌تواند منجر به تحریک نوآوری در سطح پنگاه‌های بزرگ و به بلوغ رسیده فعلی از جهت اتصال این پنگاه‌ها به بدنه واقعی اقتصاد دانش‌بنیان شود. با اعمال این سیاست، پنگاه‌ها در استراتژی و اهداف راهبردی خود تغییر ایجاد می‌کنند و برنامه‌های تحقیق و توسعه درون خود را با اولویت بالاتری پیش می‌برند.»

این کارشناس حوزه علم و فناوری در پایان عنوان می‌کند: «اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه چنین نقشی حیاتی در حمایت از فعالیت‌های تحقیق و توسعه صنعتی ایفا می‌کند. یک اکوسیستم تحقیق و توسعه قوی، صنایع را قادر به نوآوری، بهبود فرآیندها و توسعه محصولات جدید می‌کند. با ارائه مشوق‌های مالی، اعتبار مالیاتی صنایع را تشویق می‌کند تا منابع را به طرح‌های تحقیقاتی از جمله پروژه‌های تحقیق و توسعه کاربردی اختصاص دهند. این امر باعث تقویت همکاری بین دانشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی و صنایع می‌شود که منجر به تولید و کاربرد دانش جدید، فناوری‌های بهبود یافته و افزایش بهره‌وری می‌شود.»

■ **گسترش همکاری بین شرکت‌های دانش‌بنیان و صنعت**

حسین نجف دولابی، کارشناس اقتصاد مالی در رابطه با اهمیت تحقیق و توسعه در توسعه صنعتی و نبود این تفکر در برنامه‌های توسعه قبلی به «جوان» می‌گوید: «اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه علاوه بر مزایای مالی، مزایای دیگری نیز به صنایع ارائه می‌دهد. همکاری و مشارکت بین صنعت و دانشگاه را تشویق می‌کند. اعتبار مالیاتی با ایجاد انگیزه برای صنایع برای همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی، تبادل دانش را تقویت و انتقال فناوری از دانشگاه به صنعت را ترویج می‌کند. این همکاری نه تنها منجر به نوآوری می‌شود، بلکه به پر کردن شکاف بین دانش نظری و کاربردهای دنیای واقعی نیز کمک می‌کند.»

وی در ادامه با اشاره به اهمیت اشتغال‌نخبگان از محل تخصیص منابع صنعتی از طریق اعطای اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه می‌افزاید: «علاوه بر این، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه، نیروی کار بسیار ماهر را ارتقا می‌دهد. از آنجایی که صنایع در تحقیق و توسعه سرمایه‌گذاری می‌کنند، برای انجام فعالیت‌های تحقیقاتی به نیروی کار با تحصیلات عالی و ماهر نیاز دارند. این امر فرصت‌های شغلی برای دانشمندان، مهندسان و محققان ایجاد و از این طریق به رشد اقتصاد دانش‌بنیان کمک می‌کند. با این حال، توجه به این نکته ضروری است که اثربخشی اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه در پیشبرد توسعه فناوری به طراحی و اجرای سیاست‌ها بستگی دارد. دولت‌ها باید اطمینان حاصل کنند که اعتبارات مالیاتی برای طیف وسیعی از صنایع قابل دسترسی و سودمند است. آنها همچنین باید دستورالعمل‌ها و معیارهای روشنی را برای واجد شرایط بودن، همراه با مکانیسم‌هایی برای نظارت و ارزیابی ارائه دهند.»

این کارشناس اقتصاد مالی در پایان با اشاره به اهمیت توسعه همکاری بین شرکت‌های دانش‌بنیان و صنعت طی سال‌های اجرای برنامه هفتم توسعه خاطر نشان می‌کند: «توسعه زنجیره ارزش در صنایع مختلف در اقتصاد جهانی امروز از اهمیت بالایی برخوردار است. اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه محرک اصلی سرمایه‌گذاری صنعتی در توسعه فناوری است. با کاهش هزینه‌های مرتبط با تحقیق و توسعه، اعتبار مالیاتی صنایع را قادر می‌سازد در نوآوری و پیشرفت‌های فناوری اولویت‌بندی و سرمایه‌گذاری کنند. این به عنوان منبع حیاتی بودجه برای توسعه فناوری عمل و به صنایع بزرگ کمک می‌کند تا دانش محور شوند.»

■ **جمع‌بندی**

به‌منظر می‌رسد رویکرد برنامه هفتم توسعه درباره مشوق‌های مالیاتی، بازار مطلوبی را برای شرکت‌های فناوری دانش‌بنیان ایجاد می‌کند، همکاری بین شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان متولی اصلی تحقیق و توسعه و صنعت را ارتقا می‌دهد و به توسعه نیروی کار بسیار ماهر کمک می‌کند. دولت‌ها باید به حمایت و بهبود اعتبارات مالیاتی تحقیق و توسعه برای تقویت توسعه فناوری و افزایش رقابت در صنایع ادامه دهند. تقویت اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه در برنامه هفتم توسعه موجب گسترش همکاری بین شرکت‌های دانش‌بنیان و صنعت خواهد شد.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس در گفت‌وگو با «جوان»:

اعتبار مالیاتی مهم‌ترین رکن توسعه صنعتی مبتنی بر دانش در برنامه هفتم است

مصرف‌شوند. حمایت‌هایی مانند اعتبار مالیاتی می‌توانند کمک‌کننده باشند. اما شرطش این است که نظرات‌های پسینی در مورد نحوه هزینه‌کرد این مبلغ داشته باشیم و مطمئن شویم که آنها در حوزه تحقیق و توسعه مصرف می‌شوند. حمایت‌هایی مانند اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه اگر به درستی اجرا شوند، نتیجه مثبتی برای صنعت کشور خواهند داشت. حمایت‌های اینچنینی یک ضرورت هستند اما باید مراقبت کنیم که مبالغ به درستی هزینه شوند.

وی ادامه داد: آنچه در مجلس تحت عنوان اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه مصوب شده است، پیش‌بینی می‌کند که فقط آن دسته از هزینه‌ها که در حوزه تحقیق و توسعه صرف شده‌اند و توسعه زنجیره ارزش را به دنبال داشته‌اند، مشمول اعتبار مالیاتی شوند. این

زمینه تقویت تحقیق و توسعه در کشور گام بردارد. باید در مکانیسم صحیحی به حمایت از تحقیق و توسعه در کشور بپردازیم و زمینه قابل تأمین خوراک فکری برای صنایع مهیا کنیم.

لطفی گفت: در حال حاضر نظارت جدی‌ای

بر بحث هزینه‌کرد بودجه‌ای که برای تحقیق و توسعه در صنایع در نظر می‌گیریم، وجود ندارد. نیاز است نظرات‌های دقیق‌تری داشته باشیم و مراقبت کنیم که بودجه‌های تحقیق و توسعه صرفاً در این حوزه

حسن لطفی

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس

رضا وفايي يگانه

سرپرست معاونت اقتصادی و کسب و کار اتاق تعاون ایران

اعتبار مالیاتی نسبت به معافیت مالیاتی هدفمندی بیشتری دارد، زیرا در این روش تنها آن دسته از هزینه‌ها که در زمینه تحقیق و توسعه صرف شده باشند، مشمول اعتبار مالیاتی می‌شوند. به این ترتیب، قانون مورد بحث، ما را بیشتر به هدف خود مینوی بر گسترش تحقیق و توسعه در صنایع نزدیک می‌کند.»

دولت درآمد کمتری به دست بیاورد، اما وقتی میزان تولید بالا می‌رود، کشور و دولت به صورت مدام العمر از مزیت‌های این موضوع بهره‌مند می‌شوند. هر اندازه که فعالیت‌های مربوط به تحقیق و توسعه افزایش یابد و حمایت‌های لازم را از تولیدکنندگان داشته باشیم، افزایش تولید را خواهیم داشت. بنابراین اجرای قوانینی مانند اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه نوعی سرمایه‌گذاری است و در آینده نتایج مثبتش برای کشور مشخص می‌شود.»

سرپرست معاونت اقتصادی و کسب و کار اتاق تعاون ایران می‌افزاید: «اگر می‌خواهیم در نهایت شاهد توسعه صنعتی در کشور باشیم، راهکارش این است که دولت به همدستی با صنایع در زمینه تحقیق و توسعه اقدام کند. باید مورد توجه قرار گیرد. اعتبار مالیاتی نسبت به معافیت مالیاتی هدفمندی بیشتری دارد، زیرا در این روش تنها آن دسته از هزینه‌ها که در زمینه تحقیق و توسعه صرف شده باشند، مشمول اعتبار مالیاتی می‌شوند. به این ترتیب، قانون مورد بحث، ما را بیشتر به هدف خود مینویسند. اما زمانی که ما به دنبال افزایش ظرفیت تولید در کشور هستیم، در این شرایط ممکن است بر اثر اعمال سیاست‌های حمایت از تولیدکنندگان،

حسین نجف دولابی

کارشناس اقتصاد مالی

اعتبار مالیاتی نسبت به معافیت مالیاتی هدفمندی بیشتری دارد، زیرا در این روش تنها آن دسته از هزینه‌ها که در زمینه تحقیق و توسعه صرف شده باشند، مشمول اعتبار مالیاتی می‌شوند. به این معنا که مشوق‌های مالیاتی هزینه محور بر اساس میزان هزینه‌های مربوط به فعالیت‌های تحقیق و توسعه شرکت‌ها محاسبه می‌شود. با توجه به لزوم ورود فناوری به صنایع در کشورمان، سیاست اعتبار مالیاتی

در قانون برنامه هفتم توسعه کشور باید در زمینه جلوگیری از خام‌فروشی صنعتی با تکیه بر تحقیق و توسعه صنعتی اقدامات مهمی صورت گیرد و از این رویکرد حمایت شود. بنابراین از این منظر حفظ و تثبیت اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه از سوی مجلس در برنامه هفتم توسعه ضرورتی نیست و توسعه در صنایع مهمی صورت گیرد و از این رویکرد حمایت خواهد شد. بنابراین از این منظر حفظ و تثبیت اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه از سوی مجلس در برنامه هفتم توسعه ضرورتی نیست.

تحقیق و توسعه در مجلس مصوب شد. در قالب این قانون هزینه صنایع در زمینه تحقیق و توسعه به عنوان اعتبار مالیاتی برای سال بعد آنها در نظر گرفته می‌شود. بنابراین در قانون برنامه هفتم توسعه کشور که یک قانون بالادستی با طول اجرای پنج ساله و با هدف توسعه پیشینه کشور است، باید در زمینه جلوگیری از خام‌فروشی صنعتی با تکیه بر تحقیق و توسعه صنعتی اقدامات مهمی صورت گیرد و از این رویکرد حمایت خواهد شد. بنابراین از این منظر حفظ و تثبیت اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه از سوی مجلس در برنامه هفتم توسعه ضرورتی نیست.

بر رویکرد تحول صنعتی کشور اقدامی است. «موضوع مهم تفاوت اعتبار مالیاتی و معافیت مالیاتی است. در معافیت مالیاتی، امکان هزینه‌کردن برای تحقیق و توسعه و هدایت این حمایت‌ها به سمت ایجاد ارزش افزوده وجود ندارد اما در بخش اعتبار مالیاتی، این موضوع هدفمند برای مصارف تحقیق و توسعه مورد استفاده قرار خواهد گرفت. به کارگیری اعتبار مالیاتی به‌عنوان ابزار سیاست فناوری و نوآوری می‌تواند منجر به تحریک نوآوری در سطح پنگاه‌های بزرگ و به بلوغ رسیده فعلی از جهت اتصال این پنگاه‌ها به بدنه واقعی اقتصاد دانش‌بنیان شود. با اعمال این سیاست، پنگاه‌ها در استراتژی و اهداف راهبردی خود تغییر ایجاد می‌کنند و برنامه‌های تحقیق و توسعه درون خود را با اولویت بالاتری پیش می‌برند.»

طور حمایت‌ها می‌توانند کارساز باشند. لطفی گفت: به جای اینکه مشوق‌های مالیاتی مانند اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه را در برنامه هفتم توسعه حذف کنیم، بهتر است به افزایش نظرات‌ها بپردازیم. به طوری که مطمئن شویم مبالغ در جای درستی هزینه می‌شوند و ما را به نتایج مورد نظر در صنایع مختلف می‌رسانند. با اصلاحات صورت گرفته در کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه، مسئله تأمین مالی داخلی‌سازی فناوری در کشور تا حدود بسیاری حل خواهد شد و اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه با رویکرد حمایتی مجلس از اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان در برنامه هفتم توسعه نه تنها حذف نشد، بلکه تقویت نیز شد تا این مشوق هدفمند مالیاتی به مهم‌ترین رکن توسعه صنعتی مبتنی بر دانش در برنامه هفتم توسعه تبدیل شود.